

**Proiect de regulament privind deținerea temporară de acțiuni
în cursul unei
operațiuni de asistență sau restructurare financiară a
unei entități din afara sectorului financiar**

**Banca Națională a României
Direcția Reglementare și Autorizare**

februarie 2011

I. Prevederile relevante din Directiva nr.2002/48/CE

- **Definiția participației calificate (art.4. 11) :**
  - deținerea directă sau indirectă a 10% sau mai mult din capitalul sau drepturile de vot ale unei entități *sau*
  - o deținere care face posibilă exercitarea unei influențe semnificative asupra administrării entității respective
- **Limite aplicabile** participațiilor calificate în entități din afara sectorului financiar:
  - o 15% din fondurile proprii, pentru nivelul fiecărei participații - art.120 (1)
  - o 60% din fondurile proprii, pentru valoarea totală a participațiilor – art.120 (2)
- **Excepții de la aplicarea limitelor** pentru participațiile calificate:
  - o *în situații excepționale* (art.120.3), caz în care autoritatea de supraveghere solicită băncii :
    - o fie majorarea fondurilor proprii,
    - o fie luarea unei măsuri similare
  - o în situația deținerilor rezultate din operațiuni de asistență sau restructurare financiară a unei entități din afara sectorului financiar – art.121

II. Tratatamentul participațiilor calificate în entități din afara sectorului financiar potrivit Ordonanței nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului

- Este similar prevederilor directivei atât pentru definiția participației calificate cât și pentru limitele stabilite pentru aceasta (art.7(1) pct.17 și art.143)

În plus

- Instituțiile de credit nu pot dobândi participații calificate în entități din afara sectorului financiar dacă în acest fel se ajunge la exercitarea controlului asupra entității respective (art.144)
- Astfel se urmărește:
  - limitarea implicării instituțiilor de credit în administrarea unor entități din afara sectorului financiar prin deținerea controlului acestora;
  - preîntâmpinarea asumării de către bănci a unor riscuri nespecifice activității lor și pentru gestionarea cărora mijloacele caracteristice administrării riscurilor bancare nu ar fi acoperitoare.

II. Tratatamentul prudential aplicabil participațiilor calificate în entități din afara sectorului financiar

o Participații calificate:

- o Deținute în cadrul limitelor de 15% și 60% din fondurile proprii totale:
  - o Intră în determinarea cerinței minime de capital, prin ponderare la risc
  - o Ponderare la risc în funcție de calitatea creditului:
    - o Pentru expunerile care dispun de un rating: se aplică ponderi de risc între 20% - 150% potrivit încadrării rating-ului respectiv pe scala de evaluare a calității creditului;
    - o Pentru expunerile pentru care nu este disponibil un rating: ponderea aplicabilă poate fi de 100 sau 150% în funcție de nivelul de risc al acestora.
- o Deținute, în mod excepțional, cu depășirea limitelor:
  - o Sumele ce depășesc limitele de 15% și 60% se deduc din fondurile proprii ale instituției de credit, cu afectarea în mod egal atât a fondurilor proprii de nivel 1 cât și a acelor de nivel 2 (potrivit cadrului de raportare COREP, transpus prin Ordinul BNR nr.22/2010)

III. Tratatamentul deținerilor temporare de acțiuni în cursul unei operațiuni de asistență sau restructurare financiară, potrivit Ordonanței nr.99/2006

- **Deținerile temporare de acțiuni în cadrul unei operațiuni de asistență sau restructurare financiară nu se consideră participații calificate (art.145)**
  - *ca urmare*, nu trebuie luate în calculul la respectarea limitelor de 15%, respectiv 60%

- **În concluzie, tratamentul aferent deținerilor temporare de acțiuni/părți sociale este unul derogatoriu, instituțiile de credit putând exercita control asupra entităților din afara sectorului financiar aflate în proces de asistență sau restructurare financiară.**

- **Pe fondul recesiunii economice, există un risc crescut ca regimul derogatoriu să fie perceput de instituțiile de credit ca o modalitate de a diminua efectele deteriorării calității contrapartidelor prin diminuarea nivelului expunerilor neperformante și implicit nivelul provizioanelor specifice de risc de credit.**

IV. Regimul aplicabil deținerilor temporare în contextul economic actual (1)

Alternative pentru instituția de credit	Riscuri implicate	Cadrul de reglementare relevant
Cedarea portofoliului de active prin securitizare	Riscul din securitizare - prin posibilitatea asimilării necorespunzătoare a operațiunii unei securitizări tradiționale	<p><i>Regulamentul BNR-CNVM nr.18/16/2010 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securitizate și pozițiilor din securitizare</i></p> <p>Potrivit acestuia, chiar în cazul în care operația este asimilată securitizării, instituția de credit trebuie să rețină un interes net economic în cadrul acestei tranzacții care nu poate fi mai mic de 5%.</p>
	Riscul sistemic - amplificarea acestuia prin emiterea unor obligațiuni securitizate de o calitate scăzută a creditului, cu un nivel de risc extrem de ridicat (asimilabil categoriei <i>junk</i>) transferat către investitori.	
<p>Transformarea creanțelor în acțiuni prin implicarea instituțiilor de credit în restructurarea debitorilor</p> <p>* Este de așteptat ca instituțiile de credit să se implice, prin deținerea controlului, în restructurarea activității unor clienți cu un anumit grad de semnificație</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pierderea calității de creditor garantat și acceptarea, în calitate de acționar, a subordonării față de creditorii chirografari - posibilitatea de majorare a pierderilor băncii prin finanțări ulterioare care pot să nu-și atingă scopul - posibilitatea eludării cerințelor de monitorizare și administrare a riscului de concentrare - cosmetizarea temporară a situației financiare prin ștergerea provizioanelor - afectarea lichidității prin plata unui impozit pe profit artificial (rezultat în urma stingerii provizioanelor aferente portofoliului de creanțe transformate) 	<p><i>Proiectul de regulament privind deținerile temporare de acțiuni/părți sociale în cursul unei operațiuni de asistență sau restructurare financiară a unei entități din afara sectorului financiar</i></p>

V. Tratatamentul aplicat de către alte state europene deținerilor temporare de acțiuni în cursul unei operațiuni de asistență sau restructurare financiară a unei entități din afara sectorului financiar

Aspecte reglementate	State membre
Demonstrarea caracterului temporar al deținerilor de acțiuni	Austria, Malta (12 luni), Franța, Ungaria, Slovenia, Portugalia, Spania (48 luni)
Evidențierea distinctă a deținerilor în situațiile financiare individuale ale instituției de credit	Franța
Elaborarea de către instituția de credit a unui plan concret de restructurare al entității în cauză care să fie prezentat autorității de supraveghere	Austria, Malta
Estimarea de către instituția de credit a faptului că nu mai există o altă modalitate de a asigura interesele acesteia în cadrul entității respective	Spania

VI. Proiectul de regulament privind deținerile temporare de acțiuni în cursul unei operațiuni de asistență sau restructurare financiară a unei entități din afara sectorului financiar (1)

- ❖ **Obiectivul urmărit: reglementarea condițiilor** în care instituțiile de credit pot face uz de tratamentul derogatoriu aplicabil acestor dețineri pentru minimizarea riscurilor ce pot fi induse de aceste operațiuni asupra instituției de credit.
- ❖ **Condiții aferente modului în care are loc dobândirea, deținerea și înstrăinarea acțiunilor respective:**

- acțiunile sunt dobândite în schimbul stingerii sau reducerii creanțelor pe care **instituția de credit le înregistrează în mod direct** față de entitatea în cauză;

- acțiunile astfel dobândite sunt evidențiate ca imobilizări financiare în situațiile financiare individuale ale instituției de credit, cu respectarea tratamentului de contabilizare și evaluare ulterioară aplicabil;

- stabilirea duratei deținerii:

- 36 de luni de la data achiziționării;

- termenul poate fi prelungit de către Direcția Supraveghere o singură dată, fără a se depăși 48 de luni de la data achiziționării acestora;

- la împlinirea termenului de 36/48 de luni, acțiunile/părțile sociale se consideră participații calificate fiindu-le aplicabil regimul specific acestora;

- înstrăinarea trebuie să aibă loc către o entitate **din afara ariei de consolidare prudentială** a instituției de credit.

VI. Proiectul de regulament privind deținerea temporară de acțiuni în cursul unei operațiuni de asistență sau restructurare financiară a unei entități din afara sectorului financiar (2)

❖ Condiții pentru asumarea corespunzătoare de către conducerea băncii a respectivelor operațiuni:

Instituția de credit trebuie să facă dovada că dispune de :

- **o strategie și o politică generală** față de acest tip de operațiuni;
- **un plan concret**, de asistență sau restructurare financiară pentru entitatea în cauză, aprobat de organele structurii de conducere, prin care să se realizeze:
  - plafonarea expunerii suplimentare a băncii din astfel de operațiuni relativ la valoarea expunerii existente la momentul angajării în tranzacția respectivă;
  - prezentarea (estimativă) a modalității, a gradului și a calendarului de realizare a recuperării fondurilor avansate de instituția de credit.
- **o motivare a alegerii acestei soluții** pe baza unei analize cost-beneficiu a tuturor modalităților de asigurare a intereselor sale în ceea ce privește creanțele asupra respectivei entități;

VI. Proiectul de regulament privind deținerea temporară de acțiuni în cursul unei operațiuni de asistență sau restructurare financiară a unei entități din afara sectorului financiar (3)

❖ Condiții pentru asumarea corespunzătoare de către conducerea băncii a respectivelor operațiuni (continuare):

Instituția de credit trebuie să facă dovada că dispune de :

- **politici/proceduri pentru asumarea, identificarea, măsurarea, controlul și raportarea tuturor riscurilor asociate** unei astfel de operațiuni, inclusiv a riscului de concentrare:
  - stabilirea plafonului maxim aferent valorii totale a deținerilor temporare de acțiuni/părți sociale din operațiuni de asistență sau restructurare financiară;
  - plafonul se va stabili ca procent din fondurile proprii individuale de nivel 1 ale băncii;
  - **pentru evitarea arbitrajului de reglementare** plafonul vizează atât deținerile evidențiate în situațiile financiare proprii, cât și cele evidențiate în situațiile financiare ale entităților din cadrul grupului, către care s-a realizat un transfer de dețineri temporare/creanțe evidențiate inițial în situațiile financiare ale instituției de credit .
- **metodologii de evaluare corespunzătoare a acțiunilor** deținute în cadrul unei operațiuni de asistență sau restructurare financiară pentru o corectă reflectare a pierderilor de evaluare aferente acestora

VI. Proiectul de regulament privind deținerile temporare de acțiuni în cursul unei operațiuni de asistență sau restructurare financiară a unei entități din afara sectorului financiar (4)

Aspecte urmărite în definitivarea și punerea în practică a prevederilor proiectului de reglementare:

❖ Evitarea arbitrajului de reglementare:

- Eliminarea posibilității de îmbunătățire artificială a unor indicatorilor prudențiali prin astfel de măsuri (de ex. majorarea fondurilor proprii prin diminuarea nivelului provizioanelor aferente creanțelor inițiale);

❖ Evitarea inducerii unor efecte negative asupra situației de ansamblu a instituției de credit:

- Exemplu: realizarea unor astfel de operațiuni nu trebuie să afecteze lichiditatea băncilor.
- Asigurarea mijloacelor necesare pentru realizarea cunoașterii continue a nivelului acestor dețineri de către o instituție de credit (crearea premiselor unei intervenții timpurii a autorității de supraveghere pentru corectarea unor eventuale efecte nedorite asupra solvabilității băncii)